

Bruxelles, 4 martie 2024
(OR. en)

7163/24

ECOFIN 260
UEM 52
SOC 163
EMPL 91

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți (partea II)/Consiliul
Subiect:	Investiții și reforme sociale pentru economii reziliente – Investițiile în capitalul uman pentru stimularea productivității și a perspectivelor de creștere

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor o notă elaborată de președinție în vederea dezbaterii de orientare din cadrul reuniunii Consiliului ECOFIN din 12 martie 2024 intitulată „Investiții și reforme sociale pentru economii reziliente”, la care au fost invitați și miniștrii ocupării forței de muncă și afacerilor sociale.

INVESTIȚII ȘI REFORME SOCIALE PENTRU ECONOMII REZILIENTE

– Investițiile în capitalul uman pentru stimularea productivității și a perspectivelor de creștere

Contextul socioeconomic

UE se confruntă cu o provocare considerabilă în materie de competitivitate, în ceea ce privește nu numai competitivitatea noastră la nivel mondial, ci și consolidarea pieței noastre interne. Productivitatea este principalul motor al competitivității și al creșterii, iar creșterea medie a productivității a stagnat în UE în ultimul deceniu, în plus față de provocările persistente în ceea ce privește costul vieții¹. În urma redresării economice înregistrate după criza COVID-19, în 2023 creșterea economică a fost încetinită, iar economia UE a intrat în 2024 de pe o poziție mai slabă decât se preconizase. Cu toate acestea, piața forței de muncă din UE rămâne puternică, după ce rata de ocupare a forței de muncă a atins nivelul record de 75,4 % în 2023.

Deși în ansamblu rezultatele sunt pozitive, piețele forței de muncă se confruntă cu niveluri extrem de ridicate ale deficitelor de forță de muncă și de competențe. Astfel de deficite constituie blocaje în calea productivității și a potențialului de creștere, precum și în calea transformării verzi și a celei digitale a economiei. Sunt necesare reforme și investiții pentru a se asigura abordarea în mod adecvat a deficitelor și neconcordanțelor în materie de forță de muncă și de competențe, pe tot parcursul tranziției către o economie a UE digitală și neutră din punctul de vedere al carbonului².

¹ A se vedea Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2024.

² A se vedea Raportul comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2024.

Abordarea provocării în materie de competitivitate este o prioritate majoră pentru președinția belgiană și va rămâne probabil un punct central în cadrul următoarei agende strategice. Deficitele de forță de muncă și de competențe afectează negativ productivitatea, împiedicând astfel competitivitatea și perspectivele de creștere economică ale Europei în viitor. Transformarea verde și cea digitală a economiei UE generează nevoi și provocări foarte importante în materie de perfecționare și recalificare pentru forța de muncă din perspectiva unor condiții și locuri de muncă de calitate, astfel încât aceasta să își mențină gradul de pregătire pentru piața forței de muncă a viitorului. Cu toate acestea, inegalitățile și disparitățile teritoriale persistente, inclusiv în ceea ce privește accesul la servicii de interes general, la educație de calitate și la dezvoltarea competențelor, continuă să împiedice anumite grupuri de populație să își dezvolte întregul potențial. În același timp, se preconizează că îmbătrânirea rapidă a populației din Europa va conduce la o scădere semnificativă a forței de muncă în anii următori, cu implicații negative și în ceea ce privește oferta de forță de muncă și de competențe, în situația în care UE se află în urma altor zone geografice în ceea ce privește capacitatea sa de a atrage lucrători cu înaltă calificare din țări terțe. Toate acestea necesită abordări inovatoare ale politicilor, care să recunoască investițiile în oameni ca fiind un atu esențial pentru Europa.

În acest context, la 28 noiembrie 2023, Consiliul, reunit în formațiunea EPSCO, a aprobat [Avizul](#)³ Comitetului pentru ocuparea forței de muncă și al Comitetului pentru protecție socială privind valoarea adăugată a investițiilor sociale și rolul filierei Consiliului EPSCO în guvernarea semestrului european. Investițiile sociale sunt definite ca cheltuieli publice legate de investiții și reforme⁴ care, pe lângă faptul că vizează obiective sociale, se preconizează că vor genera beneficii în ceea ce privește creșterea economică prin impactul lor asupra capitalului uman și a productivității, inclusiv prin consolidarea capacității de inovare și a absorbției noilor tehnologii și/sau a ofertei de forță de muncă⁵. Astfel, investițiile sociale includ:

- **învățarea pe tot parcursul vieții și perfecționarea și recalificarea populației adulte**, care sprijină o mai bună corelare între cererea și oferta de competențe, cu implicații pozitive pentru integrarea pe piața forței de muncă și potențialul de creștere;

³ Doc. 15418/2/23.

⁴ În domeniul competențelor, al ocupării forței de muncă și al politicilor de incluziune.

⁵ Calificarea cheltuielilor sociale drept investiții se face, prin urmare, pe baza impactului lor asupra creșterii economice, care face obiectul prezentei note. Astfel, obiectivul urmărit este identificarea măsurilor sociale care contribuie în mod direct la creșterea economică. Acest lucru nu înseamnă că alte tipuri de cheltuieli sunt mai puțin valoroase.

- **educația**, în special **educația și îngrijirea timpurie de calitate și la prețuri accesibile a copiilor**, care contribuie la asigurarea unei baze solide pentru continuarea învățării mai târziu în viață pentru toți copiii, facilitând în același timp participarea pe piața forței de muncă a părinților lor, în special prin stimularea ocupării forței de muncă în rândul femeilor;
- **politici active în domeniul pieței forței de muncă**, care facilitează intrarea pe piața forței de muncă, precum și găsirea unor locuri de muncă potrivite și de calitate și sprijină tranzițiile profesionale (facilitând ajustările structurale în economie) și promovează astfel creșterea durabilă și incluzivă;
- politici de prevenire a bolilor legate de muncă și **de integrare pe piața forței de muncă a persoanelor cu handicap și/sau a lucrătorilor după un episod de boală**;
- reforme pentru **reducerea segmentării pieței muncii** și reforme ale **sistemelor fiscale și de prestații sociale** pentru a stimula participarea pe piața forței de muncă și locurile de muncă de calitate.

Măsurarea rentabilității economice a reformelor și investițiilor sociale

Deși se recunoaște potențialul anumitor reforme și investiții sociale pentru creșterea economică, este necesar să se analizeze mai bine modalitățile optime pentru evaluarea acestei rentabilități, care depinde de elaborarea lor specifică și de contextul punerii în aplicare.

Cuantificarea acestei rentabilități necesită instrumente analitice solide, date administrative și metodologii fiabile (cum ar fi analizele *ex ante* și *ex post*, evaluările contrafactice ale impactului și analizele cost-beneficiu), pe care, în prezent, statele membre nu au de fiecare dată capacitatea administrativă de a le utiliza. **Pentru urmărirea eficienței și eficacității reformelor și investițiilor sociale este esențială disponibilitatea unor sisteme adecvate de monitorizare și evaluare, precum și a unor date detaliate, solide și accesibile.**

De asemenea, pentru a promova schimbul de bune practici și învățarea reciprocă, Belgia și Spania, care dețin președinția Consiliului Uniunii Europene în perioada iulie 2023-iunie 2024, au lansat un Grup de lucru informal privind investițiile sociale (IWGSI) pentru a îmbunătăți înțelegerea comună a impactului reformelor și investițiilor sociale asupra creșterii economice și coeziunii sociale⁶. În cadrul IWGSI au fost discutate două direcții de lucru principale:

- prima a explorat dovezile empirice ale rentabilității microeconomice și macroeconomice a reformelor și investițiilor sociale; în cadrul acestei direcții de lucru, IWGSI s-a axat pe politicile active în domeniul pieței forței de muncă, pe educația și îngrijirea timpurie a copiilor și pe prestarea de servicii;
- a doua s-a concentrat asupra eficienței și eficacității acestor politici; în special, discuțiile s-au axat pe utilizarea și disponibilitatea instrumentelor de evaluare a impactului, pe capacitatea statistică și pe guvernanta și disponibilitatea datelor.

Relevanța pentru semestrul european

Creșterea economică durabilă și incluzivă, crearea de locuri de muncă, stabilitatea financiară și finanțele publice solide se află în centrul preocupărilor semestrului european. Reducerea gradului de îndatorare și a deficitelor la niveluri prudente, acordând totodată atenția cuvenită obiectivelor sociale și de ocupare a forței de muncă și consolidării rezilienței sociale și economice și convergența ascendentă reprezintă obiective-cheie ale UE. **Asigurarea unei elaborări eficiente a reformelor și investițiilor sociale și a unei bune înțelegeri a impactului potențial al acestora asupra creșterii economice, a sustenabilității fiscale și a echității sociale este, prin urmare, esențială pentru conturarea viitoarelor politici economice, sociale și de ocupare a forței de muncă într-un mod integrat și pentru utilizarea optimă a resurselor publice, în vederea consolidării capacității de producție a economiilor noastre.**

⁶ În cele din urmă, la discuțiile IWGSI au participat reprezentanți ai tuturor țărilor UE, împreună cu reprezentanți ai Comisiei Europene, ai Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale a Parlamentului European și ai partenerilor sociali europeni. Președintele Comitetului pentru ocuparea forței de muncă și președinta Comitetului pentru protecție socială au fost invitați să se alăture de la început, iar președintele Comitetului economic și financiar și președintele Comitetului pentru politică economică au fost invitați începând din decembrie 2023. O sinteză a principalelor constatări ale IWGSI este disponibilă la adresa: <https://employment.belgium.be/en/joint-meeting-ecofin-and-epsco-ministers>.

Întrebări pentru miniștri:

1. Cum vedeți efectele pozitive ale reformelor și investițiilor sociale asupra creșterii economice și asupra sustenabilității fiscale? Ce reforme sociale și de ocupare a forței de muncă recente din statul dumneavoastră membru s-au dovedit a contribui la un potențial de creștere mai ridicat?
 2. Cum poate fi consolidată în continuare cooperarea dintre filierele EPSCO și ECOFIN pentru a evalua mai bine impactul investițiilor și reformelor sociale asupra creșterii economice, sustenabilității fiscale și coeziunii sociale în contextul semestrului european?
-